

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 214/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 21881/09-61/D/22 v súvislosti s odmietnutím jeho podnetu na podanie dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 Tos 87/2008 zo 6. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2010 doručená sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) vo veci vedenej pod sp. zn. 21881/09-61/D/22 v súvislosti

s odmietnutím jeho podnetu na podanie dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tos 87/2008 zo 6. novembra 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Uznesením Okresného súdu v Trnave sp. zn. 3PP 216/04 zo dňa 20.12.2004 bol sťažovateľ M. P., trvalé bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“) podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trenčín v konaní 2T 389/00. Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona účinného do 31.12.2005 mu bola uložená skúšobná doba v trvaní tri roky.

Okresný súd v Trnave v konaní vedenom pod rovnakou spisovou značkou 3PP 216/04 dňa 30.09.2008 rozhodoval o osvedčení sa sťažovateľa v zmysle § 68 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona účinného od 01.01.2006. Svojím uznesením vyslovil, že sa sťažovateľ neosvedčil a preto je povinný vykonať zvyšok trestu, ktorý mu bol uložený označeným rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne, v trvaní 11 (jedenásť) mesiacov a 4 (štyri) dni.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, ktorou žiadal napádané rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť. Krajský súd v Trnave však svojím uznesením sp. zn. 6Tos/87/2008 zo dňa 06.11.2008 sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok, TP“) zamietol, keďže túto považoval za nedôvodnú.

V konaní o rozhodovaní o osvedčení či neosvedčení sa sťažovateľa však Okresný súd v Trnave pochybil, keď sťažovateľovi svoje uznesenie 3PP 216/04 zo dňa 30.09.2008 nedoručil, a to napriek tomu, že sa zdržiaval na adrese svojho trvalého pobytu.»

Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie o neosvedčení sa patrí k rozhodnutiam, ktoré sa podľa § 66 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) doručujú do vlastných rúk osobám oprávneným podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok. Poukázal tiež na skutočnosť, že „rozhodnutie súdu o neosvedčení sa sťažovateľa podľa § 416 TP je rozhodnutím (uznesením), voči ktorému zákon pripúšťa opravný prostriedok, ktorým je v tomto prípade sťažnosť (§ 416 ods. 3 TP). Osobou oprávnenou na podanie sťažnosti je v zmysle § 186 ods. 1 Trestného poriadku, ak neustanovuje zákon niečo iné, osoba, ktorej sa

uznesenie priamo týka alebo ktorá na uznesenie dala návrh, na ktorý ju m zákon oprávňuje. Nie je pochýb o tom, že obvinený (odsúdený) je osobou, ktorej sa uznesenie o neosvedčení sa priamo týka. V zmysle označených ustanovení Trestného poriadku mu teda takéto rozhodnutie malo byť zo strany Okresného súdu v Trnave doručené. Prvostupňový súd však doručenie nevykonal, čím došlo k porušeniu ustanovení zákona č. 301/2005 Z.z., a tým aj k porušeniu práva sťažovateľa na obhajobu. Toto pochybenie súdu prvého stupňa však zostalo odvolacím súdom nepovšimnuté“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že v období po doručení rozhodnutia krajského súdu podal «podnety na Generálnu prokuratúru SR aj Ministerstvo spravodlivosti SR, ktoré označil ako „Podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona“ a v ktorých namietal zákonnosť vyššie uvedených rozhodnutí oboch trnavských súdov. Generálna prokuratúra SR ho svojim listom zo dňa 26.05.2009 informovala, že oprávnenie podať proti takýmto rozhodnutiam mimoriadny opravný prostriedok má výlučne minister spravodlivosti SR, a to podľa § 371 ods. 2 TR Z tohto dôvodu podnet sťažovateľa z dôvodu nepríslušnosti odstúpila na Ministerstvo spravodlivosti SR (MS SR).»

Ministerstvo spravodlivosti reagovalo na podnet sťažovateľa prípisom sp. zn. 21881/09-61/D/22 z 13. novembra 2009, ktorým informovalo sťažovateľa, že jeho „podnet na podanie dovolania nie je dôvodný, keďže konaním a rozhodovaním orgánov činných v trestnom konaní neboli porušené ustanovenia Trestného zákona ani Trestného poriadku. S takýmto vyrozumením sťažovateľ nesúhlasil a v odpovedi MS SR zo dňa 24.11.2009 uviedol, že žiada aby sa ministerka spravodlivosti SR jeho podnetom opätovne zaoberala. Listom zo dňa 21.12.2009 č. 21881/09-61/D/22 Ministerstvo spravodlivosti SR informovalo sťažovateľa, že jeho opakované podanie bude odložené, pretože MS SR nevykonáva v tej istej trestnej veci opakovane prieskumné konanie. Sťažovateľ sa posledný krát pokúsil primäť Ministerstvo spravodlivosti SR k podaniu dovolania v jeho prospech, a to podaním zo dňa 02.01.2010. Na toto jeho podanie však nebolo zo strany tohto orgánu verejnej moci žiadnym spôsobom písomne reflektované, a to napriek telefonickým urgenciám sťažovateľa a prísľubom skorého vybavenia zo strany MS SR.“.

K dôvodom, ktoré boli podľa sťažovateľa zo strany ministerstva spravodlivosti opomenuté a zároveň odôvodňujú opodstatnenosť jeho podnetu, sťažovateľ uviedol, že

„konaním Okresného súdu v Trnave, a teda nedoručením písomného vyhotovenia uznesenia sp. zn. 3PP 216/04 dňa 30.09.2008, došlo k porušeniu ustanovení Trestného poriadku a jeho práva na obhajobu“.

Zásah do svojho ústavou zaručeného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zo strany ministerstva spravodlivosti vidí sťažovateľ v porušení ustanovenia § 371 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého *„minister spravodlivosti podá dovolanie, okrem dôvodov uvedených v odseku 1, aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody“*.

Sťažovateľ vyslovil názor, že *«citované ustanovenie Trestného poriadku ukladá ministrovi spravodlivosti povinnosť podať mimoriadne dovolanie v prípade, ak rozhodnutím príslušných orgánov bolo porušené ustanovenie buď hmotno-právneho, alebo procesno-právneho trestného kódexu. Zákon č. 301/2005 Z. z. pritom hovorí o povinnosti, nie možnosti podať mimoriadny opravný prostriedok, ako to vyplýva z formulácie uvedeného ustanovenia („podá“, nie „môže podať“). Opakovaným odmietaním, resp. ignorovaním podnetov sťažovateľa koná MS SR nielen v rozpore s Trestným poriadkom, ale zasahuje neprimeraným spôsobom aj do jeho základných práv a slobôd.»*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo M. P. upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky porušené bolo.

Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sa prikazuje, aby vo veci konalo tak, že proti Uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tos/87/2008 zo dňa 06.11.2008 podá na príslušnom súde dovolanie podľa § 372 ods. 2 Trestného poriadku a bude žiadať toto rozhodnutie a jemu predchádzajúce uznesenie Okresného súdu v Trnave sp. zn. 3PP 216/04 zo dňa 30.09.2008 zrušiť a vec opätovne prejednať a rozhodnúť.

Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sa ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia M. P. v sume 303,31 EUR, ktoré je povinné zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. S., advokáta so sídlom P. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Zásah do uvedeného práva má spočívať v tom, že ministerstvo spravodlivosti nepodalo dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6 Tos 87/2008 zo 6. novembra 2008.

Z obsahu sťažnosti a listinných dôkazov k nej pripojených je zrejmé, že sťažovateľ podal 23. decembra 2008 ministerstvu spravodlivosti podnet „na podanie dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 6Tos 87/2008 zo dňa 6.11.2008“.

Následne sťažovateľ podal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) 14. mája 2009 podnet „na podanie sťažnosti pre porušenie zákona proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave 6 Tos 87/2008 zo dňa 6.11.2008“.

Prípisom generálnej prokuratúry č. k. XV/1 Pz 169/09-3 z 26. mája 2009 bolo sťažovateľovi oznámené, že „generálny prokurátor nie je oprávnený v predmetnej trestnej veci podať sťažnosť pre porušenie zákona. ... Generálny prokurátor Slovenskej republiky vo Vami uvádzanej veci nie je oprávnený podať ani aktuálny mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie. ... Na podklade ustanovenia § 371 ods. 2 Trestného poriadku oprávnenie podať dovolanie proti rozhodnutiu o podmienčnom prepustení vydanom podľa § 67 až § 69 Trestného poriadku má výlučne minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie som Váš podnet z dôvodu príslušnosti odstúpil na vybavenie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.“.

Prípisom sp. zn. 21881/09-61/D/22 z 13. novembra 2009 ministerstvo spravodlivosti sťažovateľovi oznámilo, že jeho podnet nie je dôvodný, pričom zároveň uviedlo, že „Okresný súd v Trnave ako aj Krajský súd v Trnave v predmetnej trestnej veci postupovali správne a zákonne. V konaní pred súdmi bolo nepochybne zistené, že dôvodom na vyslovenie Vášho neosvedčenia sa v skúšobnej dobe podmienčného prepustenia bolo ďalšie odsúdenie pre spáchanie prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia, za ktorý ste bol právoplatne potrestaný. Táto skutočnosť vo svojej podstate predstavuje materiálny

základ pre rozhodnutie, že ste v skúšobnej dobe nevedol riadny život a bolo potrebné vysloviť, že zvyšok trestu odňatia slobody vykonáte. Konaním a rozhodovaním orgánov činných v trestnom konaní vo Vašej trestnej veci neboli porušené ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku.“.

Podaním označeným ako „*Odpoveď na Váš list zo dňa 13.11.2009 č. p. 2188/09-61/D/22*“ z 24. novembra 2009 sa sťažovateľ opätovne obrátil na ministerstvo spravodlivosti, pričom poukázal na skutočnosť, že pôvodný podnet „*na podanie sťažnosti podal preto, lebo mi vôbec nebol doručený rozsudok súdu v Trnave, čím bolo porušené moje právo na spravodlivý proces*“. Zároveň sťažovateľ opätovne požiadal, aby „*ministerka spravodlivosti podala sťažnosť pre porušenie zákona na základe môjho pôvodného podnetu*“.

Prípisom sp. zn. 21881/09-61/D/22 z 21. decembra 2009 ministerstvo spravodlivosti oznámilo sťažovateľovi, že jeho opakované podanie bolo odložené, pričom poukázalo na závery predošlého prieskumu vykonaného v predmetnej veci na základe pôvodného podnetu sťažovateľa a uviedlo, že „*v tej istej veci nevykonáva opakované prieskumné konanie*“.

Sťažovateľ sa následne podaním označeným ako „*Podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona*“ z 2. januára 2010 opätovne obrátil na ministerstvo spravodlivosti, pričom v tomto svojom podaní uviedol, že „*dňa 21.12.2009 mi riaditeľka uvedeného odboru zaslala ďalší list, v ktorom opäť na skutočnosť, na ktorú som ju upozornil vôbec nereagovala a dovolila si nepravdivo uviesť, že môj predošlý podnet na podanie dovolania vo vyššie uvedenej trestnej veci bol odložený ako nedôvodný. ... Vzhľadom na uvedené Vás pani Ministerka žiadam, aby ste využili svoje právo a v danej veci podali sťažnosť pre porušenie zákona.*“ .

Na toto podanie sťažovateľ do momentu podania sťažnosti ústavnému súdu písomnú odpoveď nedostal.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne (takým je nepochybne aj dovolanie podľa § 368 a nasl.

Trestného poriadku), nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné (napr. II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je opravným prostriedkom a z hľadiska trestného práva procesného ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) posúdiť a rozhodnúť, či na základe podnetu strany v konaní alebo na základe iného podnetu podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. m. m. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).

Z tohto dôvodu minister spravodlivosti nemohol odložením takéhoto podania, t. j. jeho neakceptovaním spôsobiť namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Sťažovateľ (v danej veci ako podnecovateľ) mal právo len na to, aby sa minister spravodlivosti jeho podnetom zaoberal, náležite sa s ním vysporiadal a o spôsobe jeho vybavenia ho vyrozumel, k čomu v tejto veci došlo spôsobom, ktorý nemožno označiť za arbitráry alebo ústavne neakceptovateľný.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd napokon dodáva, že sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Ústavný súd na základe zistených skutočností konštatuje, že sťažovateľ sa o všetkých podstatných skutkových a právnych okolnostiach, v ktorých vidí zásah do svojich práv (teda o dôvodoch, pre ktoré ministerstvo spravodlivosti považuje jeho podnet za nedôvodný),

dozvedel už doručením oznámenia ministerstva spravodlivosti sp. zn. 21881/09-61/D/22 z 13. novembra 2009.

Vo vzťahu k opakovanému podnetu sťažovateľa z 24. novembra 2009, ktorým sťažovateľ poukázal na nesprávny spôsob vybavenia jeho pôvodného podnetu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o odložení jeho podania, ako aj o skutočnosti, že ministerstvo spravodlivosti sa nebude opätovne zaoberať jeho podnetom na podanie mimoriadneho opravného prostriedku, dozvedel najneskôr 2. januára 2010. Táto skutočnosť vyplýva z obsahu ďalšieho opakovaného podnetu (v poradí tretieho) sťažovateľa na podanie sťažnosti pre porušenie zákona z 2. januára 2010, keďže v texte tohto podania sťažovateľ poukazuje na už doručenú odpoveď ministerstva spravodlivosti z 21. decembra 2010.

V súlade s ustanovením § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde mu preto najneskôr 2. januára 2010 začala plynúť dvojmesačná zákonná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočívajúcemu v odmietnutí jeho podnetu na podanie mimoriadneho opravného prostriedku.

Sťažovateľ sa však na ústavný súd obrátil až sťažnosťou z 19. marca 2010, ktorá bola ústavnému súdu doručená 24. marca 2010, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na túto skutočnosť mohol ústavný súd odmietnuť sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako oneskorene podanú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní ako celok, ďalšími návrhmi sťažovateľa sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2010